Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

13. marts 2025 *

»Præjudiciel forelæggelse – beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger – forordning (EU) 2016/679 – artikel 5, stk. 1, litra d) – princippet om rigtighed – artikel 16 – ret til berigtigelse – artikel 23 – begrænsninger – oplysninger vedrørende kønsidentitet – oplysninger, der var urigtige fra det tidspunkt, hvor de blev registreret i et offentligt register – bevismidler – administrativ praksis, der består i at anmode om bevis for en kønsskifteoperation«

I sag C-247/23 [Deldits] [i],

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Fővárosi Törvényszék (retten i første instans i Budapest, Ungarn) ved afgørelse af 29. marts 2023, indgået til Domstolen den 18. april 2023, i sagen

VP

mod

Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling),

sammensat af Domstolens præsident, K. Lenaerts, som fungerende afdelingsformand for Første Afdeling, Domstolens vicepræsident, T. von Danwitz (refererende dommer), formanden for Femte Afdeling, M.L. Arastey Sahún, og dommerne A. Kumin og I. Ziemele,

generaladvokat: A.M. Collins,

justitssekretær: fuldmægtig I. Illéssy,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 3. juni 2024,

efter at der er afgivet indlæg af:

– VP ved ügyvéd G. Győző og ügyvédek E. Polgári og T.L. Sepsi,

* Processprog: ungarsk.

[i] Den foreliggende sags navn er et vedtaget navn. Det svarer ikke til et navn på en part i sagen.

– den ungarske regering ved M.Z. Fehér og R. Kissné Berta, som befuldmægtigede,

– den estiske regering ved N. Grünberg, som befuldmægtiget,

– den spanske regering ved S. Núñez Silva og A. Pérez-Zurita Gutiérrez, som befuldmægtigede,

– den franske regering ved R. Bénard, B. Dourthe og B. Fodda, som befuldmægtigede,

– den nederlandske regering ved M.K. Bulterman, A. Hanje og J.M. Hoogveld, som befuldmægtigede,

– den portugisiske regering ved P. Barros da Costa, A. Pimenta, J. Ramos og Â. Seiça Neves, som befuldmægtigede,

– Europa-Kommissionen ved A. Bouchagiar, H. Kranenborg og Zs. Teleki, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 12. september 2024,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse) (EUT 2016, L 119, s. 1, herefter »databeskyttelsesforordningen«).

2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem VP, der er en fysisk person, og Országos Idegenrendészeti Főigazgatóság (det nationale generaldirektorat for udlændingepolitiet, Ungarn) (herefter »asylmyndigheden«) vedrørende berigtigelse af oplysninger om VP's kønsidentitet i et offentligt register, der føres af denne myndighed.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Følgende fremgår af 1., 10., 59. og 73. betragtning til databeskyttelsesforordningen:

»(1) Beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger er en grundlæggende rettighed. I artikel 8, stk. 1, i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder ([herefter] »chartret«) og i artikel 16, stk. 1, [TEUF] fastsættes det, at enhver har ret til beskyttelse af personoplysninger, der vedrører den pågældende.

[...]

(10) For at sikre et ensartet og højt niveau for beskyttelse af fysiske personer og for at fjerne hindringerne for udveksling af personoplysninger inden for [Den Europæiske Union] bør beskyttelsesniveauet for fysiske personers rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af sådanne oplysninger være ensartet i alle medlemsstater. Det bør sikres, at reglerne for beskyttelse af fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder i forbindelse med behandling af personoplysninger anvendes konsekvent og ensartet overalt i Unionen. I forbindelse med behandling af personoplysninger for at overholde en retlig forpligtelse eller for at udføre en opgave i samfundets interesse, eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt, bør medlemsstaterne kunne opretholde eller indføre nationale bestemmelser for yderligere at præcisere anvendelsen af denne forordnings bestemmelser. [...]

[...]

(59) Der bør fastsættes nærmere regler, som kan lette udøvelsen af de registreredes rettigheder i henhold til denne forordning, herunder mekanismer til at anmode om og i givet fald opnå navnlig gratis indsigt i og berigtigelse eller sletning af personoplysninger og udøvelsen af retten til indsigelse. [...]

[...]

(73) Specifikke principper og retten til [...] berigtigelse eller sletning af personoplysninger,[...] kan begrænses af EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, for så vidt det er nødvendigt og forholdsmæssigt i et demokratisk samfund af hensyn til den offentlige sikkerhed, herunder [...] forebyggelse, efterforskning og retsforfølgning af strafbare handlinger eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner, herunder beskyttelse mod og forebyggelse af trusler mod den offentlige sikkerhed, eller [...] andre af Unionens eller en medlemsstats samfundsinteresser, navnlig [...] føring af offentlige registre i offentlighedens interesse, [...] eller beskyttelse af den registrerede eller andres rettigheder og frihedsrettigheder, herunder social sikring, folkesundhed og humanitære formål. En sådan begrænsning bør være i overensstemmelse med kravene i chartret og i [den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, undertegnet i Rom den 4. november 1950, herefter »EMRK«].«

4 Databeskyttelsesforordningens artikel 1 med overskriften »Genstand og formål« bestemmer i stk. 2:

»Denne forordning beskytter fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig deres ret til beskyttelse af personoplysninger.«

5 Databeskyttelsesforordningens artikel 2 med overskriften »Materielt anvendelsesområde« fastsætter i stk. 1:

»Denne forordning finder anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk databehandling, og på anden ikkeautomatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.«

6 Databeskyttelsesforordningens artikel 4 med overskriften »Definitioner« har følgende ordlyd:

»I denne forordning forstås ved:

1) »personoplysninger«: enhver form for information om en identificeret eller identificerbar fysisk person (»den registrerede«); ved identificerbar fysisk person forstås en fysisk person, der direkte eller indirekte kan identificeres, navnlig ved en identifikator som f.eks. et navn, et identifikationsnummer, lokaliseringsdata, en onlineidentifikator eller et eller flere elementer, der er særlige for denne fysiske persons fysiske, fysiologiske, genetiske, psykiske, økonomiske, kulturelle eller sociale identitet

2) »behandling«: enhver aktivitet eller række af aktiviteter – med eller uden brug af automatisk behandling – som personoplysninger eller en samling af personoplysninger gøres til genstand for, f.eks. indsamling, registrering, organisering, systematisering, opbevaring, tilpasning eller ændring, genfinding, søgning, brug, videregivelse ved transmission, formidling eller enhver anden form for overladelse, sammenstilling eller samkøring, begrænsning, sletning eller tilintetgørelse

[...]«

7 Databeskyttelsesforordningens artikel 5 med overskriften »Principper for behandling af personoplysninger« fastsætter i stk. 1:

»Personoplysninger skal:

[...]

d) være korrekte og om nødvendigt ajourførte; der skal tages ethvert rimeligt skridt for at sikre, at personoplysninger, der er urigtige i forhold til de formål, hvortil de behandles, straks slettes eller berigtiges (»rigtighed«)

[...]«

8 Databeskyttelsesforordningens artikel 6 med overskriften »Lovlig behandling«, bestemmer:

»1. Behandling er kun lovlig, hvis og i det omfang mindst ét af følgende forhold gør sig gældende:

[...]

c) Behandling er nødvendig for at overholde en retlig forpligtelse, som påhviler den dataansvarlige.

[...]

e) Behandling er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt.

[...]

2. Medlemsstaterne kan opretholde eller indføre mere specifikke bestemmelser for at tilpasse anvendelsen af denne forordnings bestemmelser om behandling med henblik på overholdelse af stk. 1, litra c) og e), ved at fastsætte mere præcist specifikke krav til behandling og andre foranstaltninger for at sikre lovlig og rimelig behandling, herunder for andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i kapitel IX.

3. Grundlaget for behandling i henhold til stk. 1, litra c) og e), skal fremgå af:

a) EU-retten, eller

b) medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt.

Formålet med behandlingen skal være fastlagt i dette retsgrundlag eller for så vidt angår den behandling, der er omhandlet i stk. 1, litra e), være nødvendig for udførelsen af en opgave i samfundets interesse eller som henhører under offentlig myndighedsudøvelse, som den dataansvarlige har fået pålagt. Dette retsgrundlag kan indeholde specifikke bestemmelser med henblik på at tilpasse anvendelsen af bestemmelserne i denne forordning, bl.a. de generelle betingelser for lovlighed af den dataansvarliges behandling, hvilke typer oplysninger der skal behandles, berørte registrerede, hvilke enheder personoplysninger må videregives til, og formålet hermed, formålsbegrænsninger, opbevaringsperioder og behandlingsaktiviteter samt behandlingsprocedurer, herunder foranstaltninger til sikring af lovlig og rimelig behandling såsom i andre specifikke databehandlingssituationer som omhandlet i kapitel IX. EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret skal opfylde et formål i samfundets interesse og stå i rimeligt forhold til det legitime mål, der forfølges.

[...]«

9 Databeskyttelsesforordningens artikel 16 med overskriften »Ret til berigtigelse« fastsætter:

»Den registrerede har ret til at få urigtige personoplysninger om sig selv berigtiget af den dataansvarlige uden unødig forsinkelse. Den registrerede har under hensyntagen til formålene med behandlingen ret til få fuldstændiggjort ufuldstændige personoplysninger, bl.a. ved at fremlægge en supplerende erklæring.«

10 Databeskyttelsesforordningens artikel 23 med overskriften »Begrænsninger« bestemmer i stk. 1:

»EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige eller databehandleren er underlagt, kan ved lovgivningsmæssige foranstaltninger begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der er omhandlet i artikel 12-22 og 34 samt artikel 5, for så vidt bestemmelserne heri svarer til rettighederne og forpligtelserne i artikel 12-22, når en sådan begrænsning respekterer det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og er en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til:

a) statens sikkerhed

b) forsvaret

c) den offentlige sikkerhed

d) forebyggelse, efterforskning, afsløring eller retsforfølgning af strafbare handlinger eller fuldbyrdelse af strafferetlige sanktioner, herunder beskyttelse mod og forebyggelse af trusler mod den offentlige sikkerhed

e) andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser, navnlig Unionens eller en medlemsstats væsentlige økonomiske eller finansielle interesser, herunder valuta-, budget- og skatteanliggender, folkesundhed og social sikkerhed

[...]

h) kontrol-, tilsyns- eller reguleringsfunktioner, herunder opgaver af midlertidig karakter, der er forbundet med offentlig myndighedsudøvelse i de tilfælde, der er omhandlet i litra a)-e) og g)

[...]«

Ungarsk ret

11 § 81 i menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény (lov LXXX af 2007 om ret til asyl) af 29. juni 2007 (*Magyar Közlöny* 2007/83, herefter »asylloven«) bestemmer følgende:

»Den kompetente myndighed på asylområdet behandler i det relevante register på det pågældende område personoplysninger vedrørende flygtninge, personer med subsidiær beskyttelsesstatus, personer med indrejsetilladelse, personer med midlertidig beskyttelsesstatus samt personer, der søger om international beskyttelse, og personer, der er underlagt Dublinproceduren (herefter under ét »personer underlagt denne lov«), oplysninger om deres ophold og om den hjælp og støtte, som de er berettigede til, samt de senere ændringer heraf, med henblik på:

a) at efterprøve, at de har status af flygtninge, personer med subsidiær beskyttelsesstatus, personer med midlertidig beskyttelsesstatus eller personer med indrejsetilladelse, og at sikre sig, at de har adgang til de rettigheder, der er forbundet med den pågældende status

b) at efterprøve, at de har ret til den hjælp og støtte, der er foreskrevet i denne lov og i andre retsforskrifter

c) at identificere dem personligt

d) at hindre parallelle procedurer og

e) at opdage, hvis ansøgningen bliver fremsat gentagne gange.«

12 Asyllovens § 82 fastsætter:

»I dette kapitel anses følgende oplysninger om personer, der er underlagt denne lov, for identifikationsoplysninger på fysiske personer:

[...]

f) køn.«

13 Denne lovs § 83, stk. 1, er affattet således:

»Asylregistret indeholder følgende oplysninger om de personer, der er underlagt denne lov:

a) identifikationsoplysninger på fysiske personer

[...]«

14 Lovens § 83/A, stk. 5, bestemmer:

»Den kompetente myndighed på asylområdet har pligt til af egen drift at slette de indførelser, som måtte være i strid med lovgivningen, at berigtige ukorrekte indførelser og at afhjælpe udeladte indførelser i det officielle register, der føres af myndigheden.«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

15 VP er en iransk statsborger, der blev tildelt flygtningestatus i Ungarn i 2014. Til støtte for sin ansøgning om denne status havde VP påberåbt sig sin transidentitet og fremlagt lægeerklæringer fra specialister i psykiatri og gynækologi. Ifølge disse erklæringer var VP's kønsidentitet mandlig, selv om VP var født som kvinde. Efter anerkendelsen af VP's flygtningestatus på dette grundlag blev VP imidlertid registreret som kvinde i asylregistret, der i henhold til bestemmelserne i asylloven føres af asylmyndigheden, og som indeholder identifikationsoplysninger, herunder om køn, på fysiske personer, der er tildelt den nævnet status.

16 I 2022 indgav VP på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 16 en ansøgning til asylmyndigheden om at få rettet sit køn til mand og få ændret sit fornavn i asylregistret. VP vedlagde de nævnte lægeerklæringer som bilag til denne ansøgning. Ved afgørelse af 11. oktober 2022 afslog asylmyndigheden ansøgningen med den begrundelse, at VP ikke havde godtgjort, at vedkommende have gennemgået en kønsskifteoperation, og at de fremlagte erklæringer alene godtgjorde VP's transidentitet.

17 VP har anlagt sag med påstand om annullation af denne afgørelse ved Fővárosi Törvényszék (retten i første instans i Budapest, Ungarn), der er den forelæggende ret. Til støtte for søgsmålet har VP gjort gældende, at transidentitet pr. definition indebærer et kønsskifte, og at de fremlagte lægeerklæringer bekræfter dette kønsskifte. Det fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at det med henblik på anerkendelse af et kønsskifte ikke kan kræves, at der er foretaget en kønsskifteoperation. Et sådant krav er ligeledes i strid med navnlig chartrets artikel 3 og 7. VP har endvidere gjort gældende, at flere medlemsstater, herunder Kongeriget Belgien, Kongeriget Danmark, Irland, Den Hellenske Republik, Republikken Malta, Den Portugisiske Republik og Kongeriget Sverige, anerkender ændringer i kønsidentiteten på grundlag af erklæringer fra de nævnte personer. VP har præciseret, at de lægeerklæringer, som VP har fremlagt til støtte for sit søgsmål, bekræfter, at VP's fremtoning er maskulin, og at VP i erklæringerne er givet diagnosekoden F64.0 i den Internationale Sygdomsklassifikation, som er udarbejdet af Verdenssundhedsorganisationen (WHO) og vedrører transidentitet.

18 Asylmyndigheden har nedlagt påstand om frifindelse.

19 Selv om asylloven ganske vist indeholder en generel bestemmelse om berigtigelse af fejlagtige registreringer, fastsætter denne lov ifølge den forelæggende ret hverken en procedure eller betingelser for anerkendelse af et kønsskifte og/eller af et fornavn i forbindelse med et sådant kønsskifte. I denne henseende har Alkotmánybíróság (forfatningsdomstol, Ungarn) i sin dom nr. 6/2018 af 27. juni 2018 fastslået, at undladelsen i den ungarske lovgivning af at fastsætte en procedure, for at personer, som ikke er ungarske statsborgere, men som opholder sig lovligt i Ungarn, kan få ændret registreringen af deres køn og fornavn, mens ungarske statsborgere indrømmes denne mulighed, er forfatningsstridig. Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har desuden ved dom af 16. juli 2020, Rana mod Ungarn (CE:ECHR:2020:0716JUD004088817), fastslået, at Ungarn har tilsidesat EMRK ved ikke at fastsætte en procedure for retlig anerkendelse af flygtninges kønsskifte. Dette juridiske tomrum har bestået lige siden på trods af de nævnte domme.

20 Denne situation forværres af den omstændighed, at det fra og med 2020 ikke længere er muligt for ungarske statsborgere at skifte køn. Det var netop med henvisning til denne manglende mulighed for anerkendelse i henhold til national ret, at VP har anlagt sit søgsmål på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 16. Den forelæggende ret ønsker i denne sammenhæng oplyst, om denne artikel pålægger asylmyndigheden en forpligtelse til at berigtige kønsoplysningerne i asylregistret, og i bekræftende fald hvilke beviser den berørte person skal fremlægge til støtte for sin ansøgning.

21 På denne baggrund har Fővárosi Törvényszék (retten i første instans i Budapest) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal databeskyttelsesforordningens artikel 16 fortolkes således, at den myndighed, der i henhold til national ret er ansvarlig for registrene, har pligt til i forbindelse med den registreredes udøvelse af sine rettigheder at berigtige personoplysningen om vedkommendes køn, som er registreret hos myndigheden, når den pågældende oplysning er ændret efter indførelsen i registret og derfor ikke stemmer overens med princippet om rigtighed i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra d)?

2) Såfremt det første præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, skal databeskyttelsesforordningens artikel 16 da fortolkes således, at den kræver, at den person, der anmoder om berigtigelse af oplysningen vedrørende sit køn, tilvejebringer dokumentation, der begrunder anmodningen om berigtigelse?

3) Såfremt det andet præjudicielle spørgsmål besvares bekræftende, skal databeskyttelsesforordningens artikel 16 da fortolkes således, at den person, der indgiver anmodningen, har pligt til at godtgøre, at vedkommende har gennemgået en kønsskifteoperation?«

De præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

22 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om databeskyttelsesforordningens artikel 16 skal fortolkes således, at den pålægger en national myndighed, der er ansvarlig for at føre et offentligt register, at berigtige personoplysninger om en fysisk persons kønsidentitet, når disse oplysninger er urigtige som omhandlet i denne forordnings artikel 5, stk. 1, litra d).

23 Det skal indledningsvis bemærkes, at i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 16 har den registrerede ret til at få urigtige personoplysninger om sig selv berigtiget af den dataansvarlige uden unødig forsinkelse. Den registrerede har under hensyntagen til formålene med behandlingen ret til få fuldstændiggjort ufuldstændige personoplysninger, bl.a. ved at fremlægge en supplerende erklæring.

24 Denne bestemmelse konkretiserer den grundlæggende ret, der er fastsat i chartrets artikel 8, stk. 2, andet punktum, hvorefter enhver har ret til adgang til indsamlede oplysninger, der vedrører den pågældende, og til berigtigelse heraf.

25 Databeskyttelsesforordningens artikel 16 skal desuden sammenholdes med dels databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra d), der fastsætter princippet om rigtighed, hvorefter de behandlede oplysninger skal være rigtige og om nødvendigt ajourførte, idet det præciseres, at der skal tages ethvert rimeligt skridt for at sikre, at personoplysninger, der er urigtige i forhold til de formål, hvortil de behandles, straks slettes eller berigtiges. Denne bestemmelse skal derudover sammenholdes med 59. betragtning til databeskyttelsesforordningen, hvoraf det fremgår, at der bør fastsættes nærmere regler, som kan lette udøvelsen af de registreredes rettigheder i henhold til denne forordning, herunder mekanismer til at anmode om og i givet fald opnå bl.a. gratis berigtigelse af personoplysninger.

26 Det skal i henseende præciseres, at det følger af Domstolens praksis, at personoplysningernes nøjagtighed og fuldstændighed skal bedømmes i forhold til det formål, hvortil disse oplysninger er blevet indsamlet (jf. analogt dom af 20.12.2017, Nowak, C-434/16, EU:C:2017:994, præmis 53).

27 Endelig skal det med henblik på fortolkningen af databeskyttelsesforordningens artikel 16 bemærkes, at det formål, der forfølges med denne forordning, som det fremgår af forordningens artikel 1 samt første og tiende betragtning hertil, bl.a. består i at sikre et højt beskyttelsesniveau for fysiske personers grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder, navnlig deres ret til privatliv i forbindelse med behandlingen af personoplysninger, som er fastsat i chartrets artikel 8, stk. 1, og i artikel 16, stk. 1, TEUF (dom af 9.1.2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, præmis 21 og den deri nævnte retspraksis).

28 I overensstemmelse med dette formål skal enhver behandling af personoplysninger bl.a. overholde de principper vedrørende behandling af sådanne oplysninger, der er fastsat i databeskyttelsesforordningens artikel 5, herunder princippet om rigtighed, som der er henvist til i nærværende doms præmis 25, men ligeledes opfylde de betingelser for lovlighed, der er opregnet i denne forordnings artikel 6 (jf. i denne retning dom af 9.1.2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, præmis 22 og den deri nævnte retspraksis).

29 Under disse omstændigheder er ajourføring af behandlede oplysninger et væsentligt aspekt af beskyttelsen af den registrerede i forbindelse med behandlingen af sådanne oplysninger.

30 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, for det første, at oplysningen om VP's kønsidentitet kan kvalificeres som »personoplysninger«, for så vidt som der er tale om information om en identificeret eller identificerbar fysisk person som omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 4, nr. 1), og, for det andet, at denne oplysning har været genstand for en »behandling« som omhandlet i denne forordnings artikel 4, nr. 2), for så vidt som den er blevet indsamlet og registreret af asylmyndigheden i et offentligt register, nemlig asylregistret. Følgelig er en sådan behandling, der vedrører oplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register, omfattet af den nævnte forordnings materielle anvendelsesområde i henhold til forordningens artikel 2, stk. 1 (jf. analogt dom af 9.1.2025, Mousse, C-394/23, EU:C:2025:2, præmis 30).

31 Selv om overholdelsen af de i databeskyttelsesforordningens artikel 6 omhandlede betingelser for den pågældende behandlings lovlighed ikke synes at være blevet anfægtet i hovedsagen, er asylmyndighedens overholdelse af det i nævnte forordnings artikel 5, stk. 1, litra d), omhandlede princip om rigtighed blevet anfægtet af VP, der har nedlagt påstand om, at personoplysningerne vedrørende VP's kønsidentitet skal berigtiges i henhold til denne forordnings artikel 16.

32 I lyset af den retspraksis, der er nævnt i denne doms præmis 26, påhviler det den forelæggende ret at efterprøve rigtigheden af de i hovedsagen omhandlede oplysninger i lyset af det formål, hvortil de er blevet indsamlet, og navnlig i lyset af asyllovens § 81, litra c), og at vurdere, om formålet med indsamlingen af disse oplysninger er at identificere den registrerede. Hvis dette er tilfældet, synes den nævnte oplysning således at vedrøre en persons egen levede kønsidentitet, og ikke den kønsidentitet, som den berørte person blev tildelt ved fødslen. I modsætning til, hvad den ungarske regering har gjort gældende, tilkommer det i en sådan sammenhæng den dataansvarlige, i det foreliggende tilfælde asylmyndigheden, at tage hensyn til den berørte persons kønsidentitet på det tidspunkt, hvor vedkommende blev registreret i asylregistret, og ikke til den kønsidentitet, som vedkommende blev tildelt ved fødslen.

33 Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 31 og 40 i forslaget til afgørelse, og henset til de sagsakter, som Domstolen råder over, hvorefter Ungarn i forbindelse med proceduren for tildeling af flygtningestatus havde anerkendt, at VP er en transperson, synes personoplysningerne vedrørende VP's kønsidentitet i asylregistret følgelig at have været urigtige på det tidspunkt, hvor VP blev registreret.

34 I denne henseende kan en medlemsstat, i modsætning til hvad den ungarske regering har gjort gældende, ikke påberåbe sig specifikke bestemmelser i national ret, der er vedtaget på grundlag af databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 2 og 3, med henblik på at udelukke den ret til berigtigelse, der er fastsat i chartrets artikel 8, stk. 2, og som er konkretiseret i databeskyttelsesforordningens artikel 16.

35 For det første fremgår det nemlig af tiende betragtning, tredje punktum, til denne forordning, at disse specifikke bestemmelser udelukkende har til formål yderligere at præcisere anvendelsen af databeskyttelsesforordningens bestemmelser, og ikke at fravige dem.

36 For det andet kan den ret til berigtigelse, der er fastsat i databeskyttelsesforordningens artikel 16, kun begrænses på de betingelser, der er fastsat i denne forordnings artikel 23, sammenholdt med 73. betragtning hertil. En medlemsstat kan således ved nationale lovgivningsmæssige foranstaltninger bl.a. fastsætte begrænsninger for denne ret for så vidt angår personoplysninger i

offentlige registre, der føres i offentlighedens interesse. Som generaladvokaten i det væsentlige har anført i punkt 44 i forslaget til afgørelse, fremgår det imidlertid ikke af de sagsakter, som Domstolen råder over, at den ungarske lovgiver under overholdelse af betingelserne i databeskyttelsesforordningens artikel 23 har begrænset rækkevidden af den nævnte ret til berigtigelse, eller at asylmyndigheden har begrundet sit afslag på den ønskede berigtigelse ved at påberåbe sig en sådan retlig begrænsning. Med forbehold for den forelæggende rets efterprøvelse synes dette afslag nemlig ikke at være baseret på en lovgivningsmæssig foranstaltning vedtaget i henhold til databeskyttelsesforordningens artikel 23, men på den betragtning, at VP ikke har fremlagt bevis for sin kønsidentitet.

37 Under alle omstændigheder kan en medlemsstat ikke påberåbe sig, at der i dens nationale lovgivning ikke findes nogen procedure for retlig anerkendelse af transidentitet, som en hindring for retten til berigtigelse. Det skal i denne henseende bemærkes, at selv om EU-retten ikke griber ind i medlemsstaternes kompetence til inden for området for personers civilstand og den juridiske anerkendelse af en persons kønsskifte selv at udforme deres lovgivning, skal medlemsstaterne imidlertid ved udøvelsen af denne kompetence overholde EU-retten. En national lovgivning, som er til hinder for, at en transperson – hvis dennes kønsidentitet ikke anerkendes – kan opfylde en betingelse, der er nødvendig for at kunne udøve en rettighed, der er beskyttet af EU-retten, såsom i det foreliggende tilfælde den ret, der er fastsat i chartrets artikel 8, stk. 2, og konkretiseret i databeskyttelsesforordningens artikel 16, skal således principielt anses for at være uforenelig med EU-retten (jf. analogt dom af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 53 og 60 samt den deri nævnte retspraksis).

38 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at databeskyttelsesforordningens artikel 16 skal fortolkes således, at denne bestemmelse pålægger en national myndighed, der er ansvarlig for at føre et offentligt register, at berigtige personoplysninger om en fysisk persons kønsidentitet, når disse oplysninger er urigtige som omhandlet i denne forordnings artikel 5, stk. 1, litra d).

Det andet og det tredje spørgsmål

39 Med det andet og det tredje spørgsmål, som skal behandles samlet, ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om databeskyttelsesforordningens artikel 16 skal fortolkes således, at en medlemsstat ved en administrativ praksis kan gøre udøvelsen af retten til berigtigelse af personoplysninger vedrørende en fysisk persons kønsidentitet, der er indeholdt i et offentligt register, betinget af, at der tilvejebringes dokumentation for navnlig en kønsskifteoperation.

40 Som generaladvokaten har anført i punkt 47 i forslaget til afgørelse, præciserer databeskyttelsesforordningens artikel 16 ikke, hvilken slags dokumentation en dataansvarlig kan afkræve med henblik på at kunne afgøre, om de personoplysninger, som en fysisk person anmoder om berigtigelse af, er urigtige.

41 Selv om en registreret, som anmoder om berigtigelse af sådanne oplysninger, i denne sammenhæng kan være forpligtet til at tilvejebringe relevant og tilstrækkelig dokumentation, der, henset til omstændighederne i den konkrete sag, med rimelighed kan kræves af den pågældende med henblik på at godtgøre, at de nævnte oplysninger er urigtige (jf. analogt dom af 8.12.2022, Google (Fjernelse af links til et angiveligt urigtigt indhold), C-460/20, EU:C:2022:962, præmis 68 og 72), skal det imidlertid præciseres, således som det er anført i nærværende doms præmis 36, at en medlemsstat kun kan begrænse udøvelsen af retten til berigtigelse under overholdelse af databeskyttelsesforordningens artikel 23.

42 Databeskyttelsesforordningens artikel 23, stk. 1, fastsætter, at EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige eller databehandleren er underlagt, ved lovgivningsmæssige foranstaltninger kan begrænse rækkevidden af de forpligtelser og rettigheder, der er omhandlet i artikel 12-22 og 34 samt artikel 5, for så vidt som bestemmelserne heri svarer til rettighederne og forpligtelserne i denne forordnings artikel 12-22, når en sådan begrænsning imidlertid respekterer det væsentligste indhold af de grundlæggende rettigheder og frihedsrettigheder og er en nødvendig og forholdsmæssig foranstaltning i et demokratisk samfund af hensyn til bl.a. andre vigtige målsætninger i forbindelse med beskyttelse af Unionens eller en medlemsstats generelle samfundsinteresser. Som det er anført i denne doms præmis 36, kan retten til berigtigelse være genstand for begrænsninger i forbindelse med offentlige registre, der føres i offentlighedens interesse, navnlig med henblik på at sikre pålideligheden og sammenhængen i registrene.

43 I det foreliggende tilfælde fremgår det af anmodningen om præjudiciel afgørelse, at den berørte medlemsstat har vedtaget en administrativ praksis, hvorefter en transpersons udøvelse af sin ret til at få berigtiget oplysninger om sin kønsidentitet i et offentligt register er betinget af, at der fremlægges dokumentation for, at den pågældende har gennemgået en kønsskifteoperation. En sådan administrativ praksis begrænser retten til berigtigelse, hvilken begrænsning skal være i overensstemmelse med de betingelser, der er fastsat i databeskyttelsesforordningens artikel 23, således som det fremgår af denne doms to foregående præmisser.

44 Det skal for det første bemærkes, at denne administrative praksis ikke opfylder kravet om, at en medlemsstats nationale ret kun kan begrænse rækkevidden af de rettigheder, der er omhandlet i databeskyttelsesforordningens artikel 16, ved lovgivningsmæssige foranstaltninger. Med forbehold for den forelæggende rets efterprøvelse synes ungarsk ret nemlig ikke at indeholde nogen lovbestemmelser vedrørende det dokumentationskrav, der gælder for berigtigelse af oplysninger om kønsidentiteten på personer, der er optaget i asylregistret.

45 For det andet krænker en sådan administrativ praksis kernen i de grundlæggende rettigheder, der er sikret ved chartret, og navnlig kernen i retten til personlig integritet og retten til respekt for privatlivet, jf. henholdsvis chartrets artikel 3 og 7.

46 Det skal i denne henseende bemærkes, at i overensstemmelse med chartrets artikel 52, stk. 3, har de rettigheder, der er sikret ved chartret, samme betydning og omfang som de tilsvarende rettigheder, der er sikret ved EMRK, idet EMRK udgør en tærskel for minimumsbeskyttelse (jf. i denne retning dom af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 63 og den deri nævnte retspraksis).

47 Det fremgår imidlertid af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols faste praksis, at EMRK's artikel 8, der svarer til chartrets artikel 7, beskytter en persons kønsidentitet, som er en grundlæggende del og et af de mest intime aspekter af vedkommendes privatliv. Denne bestemmelse omfatter således retten for enhver til at bestemme detaljerne i vedkommendes identitet som menneske, hvilket omfatter transkønnedes ret til personlig udfoldelse og fysisk og moralsk integritet og til respekt for og anerkendelse af deres kønsidentitet. Med henblik herpå pålægger artikel 8 ud over negative forpligtelser, der har til formål at beskytte transpersoner mod vilkårlige indgreb fra offentlige myndigheders side, staterne positive forpligtelser, der ligeledes indebærer, at der skal indføres effektive og tilgængelige procedurer, som sikrer en effektiv respekt for deres ret til kønsidentitet. Henset til denne rets særlige betydning har

medlemsstaterne desuden kun en begrænset skønsmargen på dette område (jf. i denne retning dom af 4.10.2024, Mirin, C-4/23, EU:C:2024:845, præmis 64 og 65 samt den deri nævnte retspraksis).

48 I denne forbindelse har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol bl.a. fastslået, at anerkendelsen af en transpersons kønsidentitet ikke kan gøres betinget af gennemførelsen af en kirurgisk behandling, som den pågældende person ikke ønsker (jf. i denne retning Menneskerettighedsdomstolens dom af 19.1.2021, X og Y mod Rumænien, CE:ECHR:2021:0119JUD000214516, §§ 165 og 167 og den deri nævnte retspraksis).

49 Endelig og for det tredje er en administrativ praksis som den i hovedsagen omhandlede under alle omstændigheder ikke nødvendig eller forholdsmæssig med henblik på at sikre pålideligheden og sammenhængen i et offentligt register som asylregistret, idet en lægeerklæring, herunder en forudgående psykodiagnose, kan udgøre relevant og tilstrækkelig dokumentation i denne henseende (jf. i denne retning Menneskerettighedsdomstolens dom af 6.4.2017, A.P., Garçon og Nicot mod Frankrig, CE:ECHR:2017:0406JUD007988512, §§ 139 og 142).

50 Henset til ovenstående betragtninger skal det andet og det tredje spørgsmål besvares med, at databeskyttelsesforordningens artikel 16 skal fortolkes således, at med henblik på udøvelsen af retten til berigtigelse af personoplysninger om en fysisk persons kønsidentitet, der er indeholdt i et offentligt register, kan den pågældende fysiske person pålægges at tilvejebringe den relevante og tilstrækkelige dokumentation, der med rimelighed kan kræves af den pågældende, med henblik på at godtgøre, at de nævnte oplysninger er urigtige. En medlemsstat kan imidlertid ikke ved hjælp af en administrativ praksis gøre udøvelsen af denne ret betinget af, at der fremlægges dokumentation for en kønsskifteoperation.

Sagsomkostninger

51 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

1) Artikel 16 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse),

skal fortolkes således, at

denne bestemmelse pålægger en national myndighed, der er ansvarlig for at føre et offentligt register, at berigtige personoplysninger om en fysisk persons kønsidentitet, når disse oplysninger er urigtige som omhandlet i denne forordnings artikel 5, stk. 1, litra d).

2) Artikel 16 i forordning 2016/679

skal fortolkes således, at

med henblik på udøvelsen af retten til berigtigelse af personoplysninger om en fysisk persons kønsidentitet, der er indeholdt i et offentligt register, kan den pågældende fysiske person pålægges at tilvejebringe den relevante og tilstrækkelige dokumentation, der med rimelighed kan kræves af den pågældende, med henblik på at godtgøre, at de nævnte oplysninger er urigtige. En medlemsstat kan imidlertid ikke ved hjælp af en administrativ praksis gøre udøvelsen af denne ret betinget af, at der fremlægges dokumentation for en kønsskifteoperation.

Underskrifter